



## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Випробуванням з української мови до Міжрегіональної академії управління персоналом на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» для вступників є вступна співбесіда.

Метою вступного іспиту є визначення рівня навчальних досягнень та ступінь підготовленості здобувачів освіти з української мови та вмінь застосовувати знання на практиці.

Програма вступних випробувань з української мови розроблена на основі чинних програм з української мови для 5-11 класів (рекомендованих Міністерством освіти і науки України) та особливостей виконання мультитесту ЗНО-2022.

Співбесіда складається з двох частин: теоретичної (розділи: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення») та практичної (перевірки вмінь на знання нормативного наголосу, фразеологізмів, стилів мови, монологічного та діалогічного мовлення) частин.

**Претенденти/претендентки на зарахування до числа студентів/ мають продемонструвати:**

- вільне володіння і розуміння усіх норм сучасної української літературної мови (орфоепічних, лексичних, фразеологічних, словотвірних, морфологічних, синтаксичних, орфографічних, пунктуаційних та стилістичних);
- свідоме трактування змісту термінів і понять української мови;
- здатність застосовувати свої теоретичні знання на практиці;
- вміння логічно і послідовно висловлюватися, спілкуватися на довільні теми, аргументувати та відстоювати власні погляди на світ та життя в ньому.

**Критерії оцінювання:** співбесіда з української мови передбачає усні відповіді на запитання теоретичного (відтворювального), практичного і творчого рівнів.

## ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

### ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

#### Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *-н-* та *-нн-* у прикметниках, дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

#### Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення із інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

#### Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

#### Морфологія

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.

**Іменник.** Іменник як самостійна частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників, відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно* і под.).

**Прикметник.** Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

**Числівник.** Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

**Займенник.** Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

**Дієслово.** Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

**Дієприкметник** як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

**Дієприслівник** як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

**Прислівник.** Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

**Прийменник.** Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

**Сполучник.** Сполучник як частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

**Частка.** Частка як службова частина мови. Правопис часток.

**Вигук.** Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

### **Синтаксис**

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

**Речення.** Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Неповні речення. Тире в неповному реченні.

Односкладне речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Складне безсполучникове речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні. Складне речення з різними видами сполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма і непряма мова. Речення з прямою мовою. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

### **Стилістика**

Стилі мовлення, їхні основні ознаки, функції.

### **Розвиток мовлення**

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Засоби зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

## Перелік слів для визначення наголосу

1. агрономія
2. алфавіт
3. аркуш
4. асиметрія
5. багаторазовий
6. безпринципний
7. бешкет
8. благовіст
9. близький
10. болотистий
11. бородавка
12. босоніж
13. боязнь
14. бурштиновий
15. бюлетень
16. ваги
17. вантажівка
18. весняний
19. вигода (користь)
20. вигода (зручність)
21. видання
22. визвольний
23. вимога
24. випадок
25. виразний
26. висіти
27. витрати
28. вишиваний
29. відвести
30. відгомін
31. віднести
32. відомість (список)
33. відомість (дані)
34. вірші
35. віршовий
36. вітчим
37. гальма
38. глядач
39. горошина
40. граблі
41. гуртожиток
42. данина
43. дано
44. дециметр
45. дециця
46. де-юре
47. джерело
48. дивлячись
49. дичавіти
50. діалог
51. добовий
52. добуток
53. довести
54. довести
55. довідник
56. догмат
57. донести
58. донька
59. дочка
60. дрова
61. експерт
62. еретик
63. жалюзі
64. завдання
65. завести
66. завести
67. завжди
68. завчасу
69. загадка
70. заіржавілий
71. закінчити
72. закладка (у книзі)
73. закрутка
74. залишити
75. заміжня
76. занести
77. запонка
78. заробіток
79. заставка
80. застібка
81. застопорити
82. звисока
83. здалека
84. зібрання
85. зобразити
86. зозла
87. зрання
88. зручний
89. зубожіння
90. індустрія
91. камбала
92. каталог
93. квартал
94. кишка
95. кілометр
96. кінчити
97. колесо
98. колія
99. копчений  
(дієприкметник)
100. копчений  
(прикметник)
101. корисний
102. косий
103. котрий
104. крицевий
105. кроїти
106. кропива
107. кулінарія
108. курятина
109. лате
110. листопад
111. літопис
112. люстро
113. мабуть
114. магістерський  
(про вчений ступінь)
115. маркетинг
116. мережа
117. металургія
118. міліметр
119. навчання
120. нанести
121. напій
122. начинка
123. ненавидіти
124. ненависть
125. нести
126. ніздря
127. новий
128. обіцянка
129. обрання
130. обруч (іменник)
131. одинадцять
132. одноразовий

133. ознака  
134. олень  
135. оптовий  
136. осетер  
137. отаман  
138. оцет  
139. павич  
140. партер  
141. пекарський  
142. перевезти  
143. перекис  
144. переляк  
145. перенести  
146. перепад  
147. піала  
148. підданий  
(дієприкметник)  
149. підданий  
(іменник, істота)  
150. підлітковий  
151. пізнання  
152. питний  
153. піцерія  
154. подруга  
155. позначка  
156. помилка  
157. поміщик  
158. помовчати  
159. поняття  
160. порядковий  
161. посередині  
162. привезти  
163. приморозок  
164. принести  
165. причіп

166. проділ  
167. проміжок  
168. псевдонім  
169. разом  
170. ремінь (пояс)  
171. решето  
172. ринковий  
173. рівнина  
174. роздрібний  
175. розпірка  
176. рукопис  
177. русло  
178. сантиметр  
179. свердло  
180. середина  
181. сеча  
182. симетрія  
183. сільськогосподарс  
ький  
184. сімдесят  
185. слина  
186. соломинка  
187. статуя  
188. стовідсотковий  
189. стрибати  
190. текстовий  
191. стрибати  
192. текстовий  
193. течія  
194. тигровий  
195. тисовий  
196. тім'яний  
197. травестія  
198. тризуб  
199. тулуб

200. український  
201. уподобання  
202. урочистий  
203. усередині  
204. фартух  
205. фаховий  
206. феномен  
207. фольга  
208. форзац  
209. хаос (стихія)  
210. хаос (безлад)  
211. царина  
212. цемент  
213. центнер  
214. цінник  
215. чарівний  
216. черговий  
217. читання  
218. чорнозем  
219. чорнослив  
220. чотирнадцять  
221. шляхопровід  
222. шовковий  
223. шофер  
224. щелепа  
225. щипці  
226. щодобовий  
227. ярмарковий

## Перелік орієнтовних тем

1. Чи легко зрозуміти позив думки Тараса Шевченка та Івана Франка?
2. Вплив творчості Ліни Костенко на Ваше життя.
3. Кріштіану Роналдо – найкращий нападник.
4. Чим Вас вразила творчість Горностай Катерини Павлівни
5. Леонардо да Вінчі, «Мона Ліза» і сучасність.
6. Чи є творчість Марії Приймаченко популярною в XXI столітті?
7. Плюси і мінуси діджиталізації.
8. Чия творчість Вам «до душі»: Сергія Жадана, Оксани Забужко, Юрія Винничука чи Світлани Таран?
9. Чи хотіли б Ви стати «правою рукою» Ілона Маска в Україні?
10. Ваш улюблений фільм: його суть і в чому його цінність для Вашого життя.
11. Мистецтво – це...
12. Що значить бути Людиною?
13. Аніме як вид мистецтва.
14. Що мотивує Вас ставати кращими?
15. Гейміфікація – це необхідність чи закономірність.
16. Ваша улюблена кухня.
17. Цікаві міста України. Моє улюблене місто в Україні.
18. На які аспекти життя в місті ви б поскаржилися? Що, на вашу думку, потрібно зробити, щоб покращити умови життя в містах?
19. Улюблена пора року – це...
20. Домашні улюбленці – забавка чи потреба?
21. Чому, на вашу думку, благодійність/пожертвування важливі? Ви коли-небудь жертвували гроші на благодійність?
22. Чи змінився ваш вибір занять у вільний час з роками? (Яким чином?)
23. Чому люди мають хобі? Чи може хобі заважати комусь роботі/навчанні/особистому житті?
24. Які хобі є найпопулярнішими у вашій країні? Чи може хобі вплинути на чийсь вибір друзів?
25. Яким видом роботи ви б хотіли займатися в майбутньому? Яку нову навичку ви хотіли б навчитися? (Чому?)
26. Як ви думаєте, чи покращив наше життя Інтернет? Які способи використання Інтернету для освіти?
27. Чи використовують Інтернет чоловіки та жінки для різних цілей?
28. Які проблеми створює Інтернет? Які проблеми він вирішує?
29. Є приказка «Щоб мати хорошого друга, треба бути хорошим другом». Як можна бути хорошим другом?
30. Чи можливий здоровий спосіб життя в сучасному світі? Чому багато людей намагаються вести здоровий спосіб життя? Яка його головна мета?
31. Як ви зазвичай справляєтеся зі стресом?
32. Якби ти міг змінити щось у своєму житті, що б ти змінив?
33. Багато людей кажуть, що сьогодні життя занадто зайняте. Як ви думаєте, чому вони це кажуть?
34. Важливо отримувати задоволення від роботи чи, на вашу думку, достатньо, щоб отримувати хорошу зарплату?
35. Деякі люди кажуть, що сьогодні ми не витрачаємо достатньо часу на спілкування один з одним. Як ти гадаєш?



**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ГОВОРІННЯ**  
(монолог і діалог з екзаменатором з обраної теми)

		<b>Максимальна кількість балів</b>
<b>монолог</b>	<p>Уміння розповідати про події, плани, обґрунтовувати свою думку; складати зв'язну оповідь, описувати свої враження. Уміння давати зрозумілі та детальні описи з низки тем загального спрямування; пояснювати свою точку зору з будь-якого питання, вказавши на плюси та мінуси того чи іншого аргументу.</p> <p>Вимоги до мовлення – змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність).</p> <p>Вимоги до тексту мовлення – зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту – поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Засоби зв'язку речень у тексті.</p>	<b>100</b>
<b>діалог</b>	<p>Комунікація українською мовою на рівні вільної взаємодії; участь в дискусії на знайому тему, ефективне відстоювання своєї точки зору.</p> <p>Тема висловлювання. Текст як середовище функціонування мовних одиниць.</p>	<b>50</b>
<b>граматика</b>	<p>Усі видо-часові аспекти дієслова, ступені порівняння прикметників, умовні речення, безособові форми дієслова, пряма та непряма мова, активний та пасивний стан,</p> <p>Пряма і непряма мова. Речення з прямою мовою. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.</p> <p>стилі в українській мові (неформальний, нейтральний, офіційно-діловий тощо)</p>	<b>50</b>

**ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК**

<b>Оцінка</b>	<b>Кількість балів</b>
Відмінно	200-190
Дуже добре	182-189
Добре	175-181
Достатньо+	168-174
Достатньо	160-167
задовільно	100-159
Незадовільно	≤ 99